



## Kirkkohallituksen yleiskirje nro 2/2022 25.1.2022

### **Vuoden 2022 seurakuntavaalit: Vaalilautakunnan asettaminen, äänestysalueet sekä vaaliasiakirjojen tilaaminen**

Seurakuntavaalit pidetään vuonna 2022 marraskuun kolmantena sunnuntaina, eli 20.11.2022. Ennakkoäänestys järjestetään tiistaista lauantaihin 8.-12.11.2022.

#### **Vaaliaikataulu**

Tämän yleiskirjeen liitteenä on vaaliaikataulu.

#### **Vaalilautakunnan asettaminen**

Vuoden 2022 seurakuntavaalien toimittamisesta seurakunnassa huolehtii vaalilautakunta. Vaalilautakunnan asettaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Vaalilautakunta tulee asettaa viimeistään 31.5.2022.

Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa sekä ehdokkaan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa elävää henkilöä. Vaalilautakuntaan on hyvä valita enemmän jäseniä kuin laissa edellytetään sekä riittävästi varajäseniä. Tällöin esimerkiksi tilanteessa, jossa vaalilautakunnan jäsen menettää kelpoisuutensa tehtävään, vaalilautakunnan kokoonpano on edelleen lain mukainen tai hänen tilalleen vaalilautakuntaan voidaan nostaa aiemmin nimetty varajäsen.

Lisäksi kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi päättää, että seurakunta jaetaan äänestysalueisiin, jolloin vaalilautakunta jakautuu jaostoihin. Jaosto on päätösvaltainen

kolmijäsenisenä. Tarvittavien jaostojen jäsenmäärä on syytä ottaa huomioon vaalilautakuntaa asetettaessa. Jaoston tehtävänä on huolehtia äänestyksen käytännön toteuttamisesta äänestysalueella.

Seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto voi asettaa seurakuntavaaleja varten keskusvaalitoimikunnan, jonka tehtävänä on avustaa seurakuntayhtymän seurakuntien vaalilautakuntia vaalien yhtenäisessä toimittamisessa (KL 23:20).

Keskusvaalitoimikunnan asettaminen ei siten ole seurakuntayhtymissä pakollista.

## **Äänestysalueet**

Varsinaisena vaalipäivänä jokaisessa seurakunnassa on yksi tai useampi äänestyspaikka, jonka tulee olla avoinna klo 11–20 välisen ajan. Kiertäviä äänestyspaikkoja ei siis tule järjestää.

Jos seurakunnan alue on laaja ja tarvitaan useampi äänestyspaikka varsinaisena vaalipäivänä, tulee seurakunta jakaa äänestysalueisiin. Tällöin myös seurakunnan äänioikeutetuista jäsenistä tehtävät luettelot, eli äänioikeutettujen luettelot, tehdään äänestysalueittain. Jos seurakunnassa ei ole käytössä äänestysalueita, muodostetaan yksi yhtenäinen äänioikeutettujen luettelo. Seurakunnissa, joita koskee seurakuntajaotuksen muutos 1.1.2023 alkaen, voidaan äänestysalueisiin jakautuminen tehdä vain noudattamalla nyt voimassa olevia seurakuntarajoja.

Äänestysalueisiin jakautuminen ja seurakunnan yhteyshenkilö tulee ilmoittaa kirkkohallitukseen Satu Kettuselle sähköpostitse (satu.kettunen(at)evl.fi) huhtikuun loppuun mennessä. Äänestysalueisiin jako toteutetaan muodostamalla Kirjuriin digitoidut äänestysalueet. Seurakunnan, joka haluaa toteuttaa äänestyksen äänestysalueittain, tulee piirtää alueiden rajat Kirjuriin 31.5.2022 mennessä.

Äänestysalueiden nimien tulisi olla mahdollisimman lyhyitä ja ne kirjataan järjestelmään mahdollisuuksien mukaan sekä suomen että ruotsin kielellä. Nimeämisestä annetaan tarkemmat ohjeet Kirjurissa. Mikäli seurakunta ei ole jakautunut äänestysalueisiin, seurakunnassa voi varsinaisena vaalipäivänä olla vain yksi äänestyspaikka.

Päätös äänestysalueisiin jakautumisesta on tehtävä ennen kuin vaalilautakunta asetetaan, jotta vaalilautakuntaan ja äänestysalueen vaalien toimittamisesta vastuussa oleviin jaostoihin osataan valita tarpeellinen määrä jäseniä.

## Vaaliasiakirjojen tilaaminen

Kirkkohallitus huolehtii seurakuntavaaleissa tarvittavien asiakirjojen painattamisesta. Tänä vuonna vaaliasiakirjojen painattaminen toteutetaan yhteistyössä Grano Oy:n kanssa. Seurakunnat tilaavat vaaliasiakirjat suoraan Grano Oy:ltä. Äänestyslippujen ja muiden vaalissa tarvittavien asiakirjojen painosmäärän selville saamiseksi seurakunnassa tulee arvioida tarvittavien äänestyslippujen ja muiden asiakirjojen lukumäärä, sekä tehdä tilaus tuon arvion perusteella. Vaaliasiakirjojen tilaaminen on seurakuntien vastuulla. Kirkkohallitus ei tilaa lomakkeita eikä äänestyslippuja, joten niitä ei siten ole saatavilla Kirkkohallituksesta tilausajan päättymisen jälkeen.

## Äänestysliput

Vaalit toimitetaan siten, että äänestäjä äänestää valkoisella äänestyslipulla kirkkovaltuuston/yhteisen kirkkovaltuuston ehdokasta ja oranssilla äänestyslipulla seurakuntaneuvoston ehdokasta. Äänestysliput on tilattava eikä niitä voi painattaa tai kopioida seurakunnassa. Seurakuntayhtymään kuuluvat äänioikeutetut voivat äänestää ennakkoon myös yhtymään kuulumattomissa seurakunnissa. Tämän vuoksi myös yhtymään kuulumattomien seurakuntien tulee tilata oransseja äänestyslippuja ennakkoäänestäjiä varten. Vuoden 2023 tammikuun 1 päivänä seurakuntayhtymän perustavien tai sellaiseen liittyvien seurakuntien tulee tilata seurakuntaneuvoston oransseja äänestyslippuja omaa äänestäjäkuntaansa varten, vaikka päätöksentekoprosessi asiasta olisi vielä kesken.

## Muut vaaliasiakirjat

Äänestyslippujen lisäksi ennakkoäänestyksessä tarvittavat vaalikuori ja lähetekuori on tilattava.

Seurakunnat voivat tilata myös ennakkoäänestyksessä tarvittavia muita asiakirjoja eli ennakkoäänestyksen ja kotiäänestyksen lähetekirjeitä, ilmoittautumislomakkeita kotiäänestykseen sekä luetteloita ennakolta äänestäneistä. Nämä lomakkeet löytyvät myös verkko-osoitteesta [info.seurakuntavaalit.fi](http://info.seurakuntavaalit.fi), josta niitä voi tulostaa.

Vaaleja varten tullaan seurakunnissa perustamaan valitsijayhdistyksiä ehdokkaiden nimeämistä varten.

Valitsijayhdistys perustetaan valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjalla, johon liitetään ehdokkaan suostumus ja vakuutus –lomake ja asiamiehen vakuutus –lomake. Myös näitä lomakkeita voi tulostaa [info.seurakuntavaalit.fi](http://info.seurakuntavaalit.fi) -sivulta.

Äänestysliput ja muut vaaliasiakirjat tilataan Grano Oy:n verkkokaupasta 7.2.-7.3.2022 osoitteesta: [seurakuntavaalit2022.mygrano.fi](http://seurakuntavaalit2022.mygrano.fi). Tilauksen hintaan lisätään palvelumaksu 67,80 euroa + alv. Palvelumaksu tilausta kohden on kiinteä ja kattaa koko palvelusta tulleet kulut. Palvelumaksu on riippumaton tilaukseen sisältyvien tuotteiden määrästä. Määräajan 7.3.2022 jälkeen tehtyjen tilausten palvelumaksu on 135,60 euroa + alv.

Verkkokauppaan kirjaututaan tunnuksilla, jotka toimitetaan seurakunnan sähköpostiosoitteeseen. Kirjautua voi henkilö, joka on valittu/valtuutettu tilaajaksi seurakuntayhtymästä tai seurakunnasta seurakunnan tai seurakuntayhtymän tunnuksilla. Seurakuntayhtymien alaiset seurakunnat voivat kirjautua seurakuntayhtymän tunnuksilla kauppaan ja tehdä tilauksensa. Silloin lasku ohjautuu Kirkon palvelukeskuksen kautta suoraan seurakunnalle heidän tilaamistaan tuotteista.

Grano Oy toimittaa tilaamiseen vaadittavat tunnukset seurakunnille 7.2.2022 mennessä. Määräajassa saapuneet tilaukset postitetaan painattamisen jälkeen seurakunnille 7.5.2022 mennessä. Grano Oy vastaa verkkokauppaan liittyvissä ongelmissa ja tilaaja voi ottaa yhteyttä verkkokaupan asiakastukeen tilausaikana arkisin klo 8.00–16.00 Mervi Luoma, puh 043 825 1736, [mervi.luoma@grano.fi](mailto:mervi.luoma@grano.fi).

## **Vaalikirje ja vaaliviesti**

Äänestysalueisiin jakautuneiden seurakuntien tulee kirkon vaalijärjestyksen mukaan lähettää seurakuntansa äänioikeutetuille jäsenille ilmoituskortti viimeistään 30 päivää ennen vaalipäivää. Ilmoituskortti voidaan lähettää äänestäjille myös silloin, kun seurakuntaa ei ole jaettu äänestysalueisiin. Ilmoituskortti on osa Kirkon viestinnän ja hallinto-osaston koordinoimaa Vaalikirjettä, jonka seurakunnat voivat myöhemmin tilata [info.seurakuntavaalit.fi](http://info.seurakuntavaalit.fi)-sivuilta. Kirjeeseen sisältyy ilmoituskortin lisäksi kirkkoherran tervehdys ja ehdokaslistat. Kirkkohallitus on parhaillaan kilpailuttamassa Vaalikirjeen tulostus- ja postituspalvelua ja tiedottaa myöhemmin tilaamisen aikataulusta. Mikäli äänestysalueisiin jakautuva seurakunta ei tilaa Vaalikirjettä äänioikeutetuilleen, sen tulee itse järjestää ilmoituskortin painattaminen ja postitus.

Kirkon viestintä toimittaa vaaleja varten sähköistä Vaaliviesti-uutiskirjettä, jonka voi tilata [info.seurakuntavaalit.fi](http://info.seurakuntavaalit.fi)-sivuilta löytyvästä tilauslinkistä. Myös jo lähetetyt

uutiskirjeet ovat sivuilla luettavissa. Päivitysvillä info.seurakuntavaalit.fi-sivuilla julkaistaan vaaleja koskevaa tietoa ja materiaalia.

## **Äänestyspaikkojen esteettömyys ja vaalisalaisuuden turvaaminen**

Eduskunnan oikeusasiamies on useaan otteeseen kiinnittänyt huomiota ennakkoäänestys- ja äänestyspaikkojen järjestelyihin muun muassa kuntavaalien yhteydessä. Erityisesti huomiota on kiinnitetty äänestyspaikkojen esteettömyyteen, saavutettavuuteen ja vaalisalaisuuden turvaamiseen. Eduskunnan oikeusasiamies on muun muassa todennut, että kaikilla äänestäjillä – riippumatta heidän toimintakyvystään – tulisi olla yhdenvertainen mahdollisuus äänestää oman valintansa mukaan joko ulkona tai sisätiloissa, jos tällaiset äänestysvaihtoehdot ovat yleisesti käytössä. Laissa säädetyt esteettömyys- ja yhdenvertaisuusvaatimuksia tulee aina noudattaa riippumatta siitä, miten ennakkoäänestyspaikan järjestelyt on päätetty toteuttaa (EOAK/4495/2021).

Pyörätuolia käyttäville äänestäjille tulisi äänestyspaikalla olla oma esteetön äänestyskoppi, jotta he eivät joudu suorittamaan äänestämistä syliin asetettavan kirjoituslupakortin avulla. Tällainen järjestely ei eduskunnan oikeusasiamiehen mukaan turvaa vaalisalaisuuden toteutumista, sillä kirjoituslupakortin näkösuojakaan ei takaa, etteivät muut paikallaolijat voisi nähdä äänestyslippuun tehtävää merkintää.

Seurakuntavaaleissa ennakkoäänestyksen ja varsinaisen vaalipäivän järjestelyissä tulisi kiinnittää huomiota mm. seuraaviin eduskunnan oikeusasiamiehen esille nostamiin asioihin:

- Pyörätuolia, rollaattoria tai muita liikkumisen apuvälineitä käyttävillä äänestäjillä on käytössä esteetön äänestyskoppi. Esteetön äänestyskoppi on leveä ja sen kirjoitustaso sekä seinälle kiinnitetyt ehdokaslistat ovat riittävän matalalla pyörätuolia tai muita apuvälineitä käyttäville äänestäjille. Äänestyskopissa on oltava riittävä valaistus ja mahdollisuuksien mukaan käytössä suurennuslasi ja lisävalo.
- Kulku äänestyspaikalle ja äänestystiloissa on esteetöntä. Esteettömyyden toteutumisen osalta voi tarkastella mm. luiskien helppokulkuisuutta, kynnysten korkeutta, ovien avattavuutta ja invapaikointimahdollisuutta. Äänestyspaikan tilat eivät saisi olla liian pienet tai ahtaat apuvälineillä liikkumiseen.
- Äänestyspaikan läheisyydessä on mahdollisuuksien mukaan tuoleja levähtämistä varten ja samasta rakennuksesta löytyy inva-wc.

- Opasteet äänestyspaikalle ovat näkyvillä paikoilla.

Vaalien järjestämistä koskevia ohjeita tullaan alkukevään aikana julkaisemaan [info.seurakuntavaalit.fi](http://info.seurakuntavaalit.fi) -sivuilla. Jos Covid-19 -epidemia edellyttää, Kirkkohallitus tulee syksyn aikana ohjeistamaan, miten ennakköäänestyksessä ja äänestyspaikoilla on syytä varautua koronatilanteeseen.

## **Kirkkohallitus**

Pekka Huokuna  
kansliapäällikkö

Pirjo Pihlaja  
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326